

**Akademia Wychowania Fizycznego
Józefa Piłsudskiego w Warszawie**

Karolina Gołębieszka

Postawy wobec kultury fizycznej młodzieży katolickiej na
różnych poziomach edukacji

Promotor rozprawy doktorskiej
Prof. dr hab. Zbigniew Dziubiński

Promotor pomocniczy rozprawy doktorskiej
dr hab. Joanna Femiak

Rozprawa doktorska
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej

Warszawa 2023

Streszczenie

Celem badań było poznanie różnic w postawach młodzieży katolickiej wobec kultury fizycznej na różnych poziomach edukacji (szkoła podstawowa, szkoła gimnazjalna, szkoła licealna). Mając na uwadze główny cel badań, przedstawiono także pytania badawcze, które wynikają z przyjęcia założenia na temat trójkomponentowej struktury wewnętrznej postawy, tj. komponentu poznawczego (wiedzy), komponentu afektywnego (emocji) i komponentu behawioralnego (zachowania). Sformułowano następujące pytania badawcze: 1. Jakie są różnice w zakresie wiedzy młodzieży katolickiej na temat kultury fizycznej na różnych poziomach edukacji: szkoła podstawowa, szkoła gimnazjalna i szkoła licealna? 2. Jakie są różnice w zakresie stosunku emocjonalnego młodzieży katolickiej wobec kultury fizycznej na różnych poziomach edukacji: szkoła podstawowa, szkoła gimnazjalna i szkoła licealna? 3. Jakie są różnice w zakresie zachowania młodzieży katolickiej w dziedzinie kultury fizycznej na różnych poziomach edukacji: szkoła podstawowa, szkoła gimnazjalna i szkoła licealna?

Badaniami objęto 781-osobową grupę uczniów Zespołu Szkół Katolickich im. ks. Jana Długosza we Włocławku, w tym Szkoły Podstawowej, Gimnazjum oraz Liceum Ogólnokształcącego. W badaniach wzięły udział 443 (57%) kobiety (dziewczęta) i 338 (43%) mężczyzn (chłopców), będących uczniami IV-VI klasy katolickiej szkoły podstawowej (170 osób, w tym 60% dziewcząt i 40% chłopców), I-III klasy katolickiej szkoły gimnazjalnej (386 osób, w tym 54% dziewcząt i 46% chłopców) oraz I-III klasy katolickiej szkoły licealnej (225 osób, w tym 60% dziewcząt i 40% chłopców). Podstawową metodą badawczą był wywiad pisemny (sondaż diagnostyczny), techniką zaś ankieta, zrealizowana w formie audytoryjnej, natomiast narzędziem badawczym autorski kwestionariusz ankiety, składający się z 32 skategoryzowanych pytań, w tym 6 tzw. pytań metryczkowych i 26 merytorycznych, mających formułę zamkniętą (9 pytań) oraz półotwartą (17 pytań).

Z przeprowadzonej analizy statystycznej, logicznej i racjonalnej z wykorzystaniem metod idiograficznej i nomotetycznej, ale także indukcyjnej i dedukcyjnej wynika, że najbardziej pozytywnymi postawami wobec kultury fizycznej charakteryzują się uczniowie szkoły podstawowej, mniej pozytywnymi uczniowie gimnazjum, a najmniej pozytywnymi uczniowie liceum. Wykryta zależność może być zarówno zaskakująca, bowiem interpretując tę zależność w kategoriach racjonalnych możemy sformułować wnioski, że im młodzież dłużej uczestniczy w szkolnej edukacji fizycznej, im więcej środków finansowych przeznaczanych jest na realizację tego procesu, tym efekty są mniej zadowalające, które polegają na osłabianiu

pozytywnych postaw wobec kultury fizycznej na wyższych poziomach edukacji. Nie wchodząc w dyskusję na ten temat, warto wiedzieć, że na proces szkolnej edukacji do kultury fizycznej, nakładają się liczne procesy rozwojowe, ale przede wszystkim o charakterze psychologicznym i socjologicznym oraz kulturowym i społecznym. Potwierdzenie wykrytej zależności bez wątplenia winno stać się celem dalszych badań empirycznych.

Pracę konstytuują trzy podstawowe części, a mianowicie pierwsza część zatytułowana *Założenia przeglądowo-teoretyczne*, część druga *Założenia metodologiczne* i część trzecia *Postawy młodzieży katolickiej wobec kultury fizycznej na różnych poziomach edukacji – wyniki badań własnych*. W części *Dyskusja, podsumowanie i wnioski* w sposób syntetyczny przedstawiono wykryte prawidłowości przy zastosowaniu procedur analizy statystycznej. Dokonano weryfikacji hipotez roboczych i empirycznego uzasadnienia decyzji o ich confirmacji, tj. uznania ich za prawdziwe. Rozwiązano także problem badawczy, ukazując pewne prawidłowości w zakresie postaw młodzieży katolickiej wobec kultury fizycznej na różnych poziomach edukacji. Całość kończy obszerny wykaz pozycji bibliograficznych wykorzystanych w pracy, następnie spis tabel i rycin oraz wzór narzędzia badawczego, jakim był autorski kwestionariusz ankiety zatytułowany *Postawy uczniów wobec kultury fizycznej*.

Słowa kluczowe: postawy, kultura fizyczna, edukacja, młodzież